

पुरुषोत्तम पुरी गोदापात्रात ५० भाविकांनी भरलेली बोट उलटली

एक बालक बेपत्ता; महिला वाचली, एक चिंताजनक

माजलगाव (सरकार) तालुक्यातील पुरुषोत्तमपुरी येथे सुरु असलेल्या अधिकमास यात्रेदरम्यान गोदावरी नदीत भाविकांनी भरलेली बोट उलटल्याने मोठी दुर्घटना घडली. या दुर्घटनेत एका महिलेचा मृत्यू झाला आहे. तर अन्य भाविक जखमी झाले असून एक महिला गंभीर आहे. रुग्णांवर माजलगावच्या सरकारी आणि खासगी हॉस्पिटलमध्ये उपचार सुरु आहेत. घटनेमुळे यात्रास्थळी एकच खळबळ उडाली असून परिसरात चित्तेचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

देशातील एकमेव भगवान पुरुषोत्तम मंदिरासाठी प्रसिद्ध असलेल्या पुरुषोत्तमपुरी येथे अधिकमास यात्रेनिमित्त मोठ्या संख्येने भाविक दाखल झाले आहेत. बुधवारी नदी पार करण्यासाठी भाविकांनी भरलेली बोट गोदावरी नदीच्या मध्यभागी पोहोचताच अचानक तोंड जाऊन उलटली. बोटीत क्षमतेपेक्षा अधिक प्रवासी बसवण्यात आल्याने ही दुर्घटना घडल्याचा आरोप भाविकांनी केला आहे.

माहितीनुसार, बोटीत सुमारे ४० ते ५० प्रवासी होते. बोट उलटल्यानंतर सर्व प्रवासी नदीत पडले. स्थानिक नागरिक, स्वयंसेवक आणि प्रशासनाच्या मदतीने

अनेक भाविकांना सुरक्षित बाहेर काढण्यात आले. मात्र एक अल्पवयीन मुलगा अद्याप बेपत्ता असून त्याचा शोध घेण्यासाठी बचावकार्य सुरु आहे. या दुर्घटनेत प्रणिला शेषराव राठोड (वय ५५, रा. लोणार) यांचा मृत्यू झाला. तर सिंधुबाई अर्जुन मवाळ (वय ७५, रा. महागाव, जि. वाशिम) या जखमी झाल्या असून त्यांच्यावर उपचार सुरु आहेत. दरम्यान, यात्रास्थळी सुरक्षेच्या उपाययोजनांचा अभाव असल्याचा आरोप नागरिकांकडून

करण्यात येत आहे. बोटीतून प्रवास करणाऱ्या भाविकांना लाईफ जॅकेट उपलब्ध करून देण्यात येत नसल्याची तसेच गर्दी नियंत्रणासाठी आवश्यक व्यवस्था नसल्याची तक्रार करण्यात आली आहे. या पार्श्वभूमीवर प्रशासनाच्या कार्यपद्धतीवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले जात आहे. याशिवाय जिल्हाच्या पालकमंत्री, खासदार, स्थानिक आमदार यांच्यावर भक्तांनी नाराजी व्यक्त केली आहे. घटनेची माहिती मिळताच प्रशासनाने घटनास्थळी धाव घेतली आहे.

beedsarkar

E-mail : beedsarkar @ Gmail.com

संपादक-आदोडे साहस

E-mail : beedsarkar @ Gmail.com

किंमत: १ रु. पाने : ४

बीडसरकार

बीड महाराष्ट्र वर्ष १३ वे अंक १९४ बुधवार १० जून २०२६ RNI NO. MAHMAR/2012/49908 पोस्टल दि. ११ जून २०२६ पाने ४ किंमत १ रु.

Beed MAHARASHTRA Year 13 Issu 194 Wednesday 10 June 2026 RNI NO. MAHMAR/2012/49908 पोस्टल क्रं.No.L/SB/Beed/RNP-248/2025-2027

तहसीलदार संदीप खोमणेच्या भ्रष्ट कारभाराचा पापाचा घडा भरला

चकलांबा येथून घरकुलच्या नावाखाली वीस हजार ब्रास वाळूचा अवैध उपसा!

जिल्हाधिकारी साहेब, लाभार्थी, हायवा, तलाठी, मंडळाधिकाऱ्यांवर गुन्हे दाखल करा

बीड (सरकार) गेवराई तालुक्यात तहसीलदार खोमणेने जिल्हा प्रशासनाची प्रतिमा मलीन करत तलाठी, मंडळाधिकारी व इतर लोकांना हाताशी धरून शासनाला फसविण्याचा धंदा केल्याचा आरोप होत असताना घरकुलच्या नावाखाली चकलांबा पोलीस ठाण्याच्या हद्दीत २० हजार ब्रास वाळूचा अवैध उपसा झाला आहे. गंभीर बाब म्हणजे ज्यांना ओटीपी गेला त्यांनी वाळू नेली की नाही याच्या चौकशीचा अहवाल जिल्हाधिकाऱ्यांच्या हातात आला

आहे. त्यामुळे आता तहसीलदार खोमणेचे सरकारी, खाजगी फंटर लाभार्थीच्या पाया पडत आहेत व त्यांना मॅनेज करण्याचा प्रयत्न करीत असल्याची चर्चा होत आहे. त्यामुळे जिल्हाधिकारी साहेब, लाभार्थी, हायवा मालक, चालक, तलाठी, मंडळाधिकाऱ्यांवर तात्काळ गुन्हे दाखल करा आणि बीड उपविभागीय अधिकाऱ्यांने गेल्या काही दिवसांपूर्वी ७८ हायवावर गुन्हे दाखल करण्यासाठी जे भित्तीयुक्त पत्र, आदेश काढला होता. त्या आदेशात असलेल्या ७८ हायवा वाहन या चकलांबा हद्दीत येऊन अवैधरित्या

वाळू नेली असल्याचे बोलले जात आहे. त्यामुळे तातडीने आता लक्ष घालून कारवाई करावी अशी चर्चा होत आहे. गेवराई तालुक्यातील राक्षसभुवन येथून तहसीलदार संदीप खोमणे, मंडळ अधिकारी चांदणे आणि तलाठी ढाकणे यांच्यासह काही बगलबच्यांनी घरकुल लाभार्थ्यांना वाळू वाटप करण्याच्या नावाखाली हजारो ब्रास वाळूचा उपसा केला. याबाबत दैनिक सरकारने वारंवार तहसीलदार खोमणेच्या कारभाराचे वाभाडे काढत जिल्हा प्रशासनाची प्रतिमा वारंवार मलीन करत शासनाचा महसूल बुडत असल्याचे वृत्त प्रकाशित केले

होते. अखेर गेवराई तहसीलदार संदीप खोमणे याला आता घरकुलच्या तहसीलदार खोमणे यांच्या सोबत बीड, गेवराई, जालना, छत्रपती संभाजीनगर येथील शेकडो हायवा चालकांनी आपल्या वाहनातून घरकुल च्या नावाखाली वाळू वाहतूक केली आहे. या सर्व हायवा ची माहिती जिल्हाधिकारी यांनी आर टी ओ ऑफिस आणि टोल नाक्यावरून गोळा करून त्यांच्यावर देखील गुन्हे दाखल करणे गरजेचे आहे. त्यानंतर अप्पर जिल्हाधिकारी हरीश धार्मिक यांनी गोदापात्रात जाऊन अवैध वाळू उपसा करणाऱ्या सात हायवा वर कारवाई केली होती. तसेच दुसऱ्या दिवशी जिल्हाधिकारी विवेक जॉन्सन यांनी प्रत्यक्ष जाऊन पाहणी केली. तसेच

झोन द्वारे मोजणी केली. तहसीलदार खोमणे यांच्या कारभाराची चौकशी आणि ७५ टक्के लाभार्थ्यांच्या नावावर उपसा केलेली वाळू दुसऱ्याकडे विक्री झाल्याचे समोर आले त्यामुळे जिल्हाधिकाऱ्यांनी वेळ न दवडता आता तरी राजकीय दबावाला बळी न पडता कोणत्या मंत्री महोदयांच्या आदेशाला लेखी व तोंडी न जिल्हाधिकारी यांनी दिले होते. त्यानुसार भूमिअभिलेख विभागाने केलेल्या ए टी एस मोजणीत राक्षसभुवन येथील गणपती पॉईंट येथून तब्बल वीस हजार ब्रास पेक्षा जास्तच वाळू उपसा झाल्याचे स्पष्ट

झाले. तसेच केवळ २५ टक्के लाभार्थ्यांना वाळू पोहच झाल्याचे आणि ७५ टक्के लाभार्थ्यांच्या नावावर उपसा केलेली वाळू दुसऱ्याकडे विक्री झाल्याचे समोर आले त्यामुळे जिल्हाधिकाऱ्यांनी वेळ न दवडता आता तरी राजकीय दबावाला बळी न पडता कोणत्या मंत्री महोदयांच्या आदेशाला लेखी व तोंडी न मानता तहसीलदार खोमणे, बोगस घरकुलचे लाभार्थी, तलाठी, मंडळाधिकारी आणि त्या वाळू वाहून नेणाऱ्या हायवा वाहनावर तात्काळ गुन्हे दाखल करावेत अशी चर्चा होत आहे.

माजलगावातील वाळू घोटाल्याची जिल्हाधिकाऱ्यांकडून चौकशी कधी?

घरकुल लाभार्थ्यांच्या नावावर कोट्यवधींच्या वाळू अपहाराचा संशय

माजलगाव तालुक्यातील गोदावरी नदीपात्रातून मोठ्या प्रमाणावर वाळू उपसा आणि महसूल अपहार झाल्याच्या आरोपांनी पुन्हा एकदा जोर धरला आहे. विशेष म्हणजे शासनाच्या घरकुल योजनेचा लाभ घेतलेल्या एका लाभार्थ्यांच्या नावाचा या प्रकरणात उल्लेख होत असल्याने संपूर्ण व्यवहारावर संशयाचे सावट निर्माण झाले आहे. स्थानिक नागरिक आणि सामाजिक कार्यकर्त्यांच्या मते, गोदावरी नदीपात्रातील वाळू साठ्याचे प्रत्यक्ष उत्खनन आणि अधिकृत नोंदी यामध्ये मोठी तफावत असल्याचा संशय आहे. त्यामुळे संपूर्ण नदीपात्राची ईटीएसद्वारे

गोदावरी पात्राची ईटीएस मोजणी करण्याची मागणी

फेरमोजणी करून वास्तव समोर आणण्याची मागणी होत आहे. प्रशासनाकडे वारंवार तक्रारी करूनही अद्याप जिल्हास्तरीय सखोल चौकशी सुरु झालेली नसल्याचा आरोप करण्यात येत आहे. त्यामुळे नागरिकांमध्ये संतापाचे वातावरण असून, "माजलगावातील वाळू घोटाल्याची जिल्हाधिकाऱ्यांकडून चौकशी नेमकी कधी होणार?" असा सवाल उपस्थित केला जात आहे. वाळू उत्खननातून शासनाच्या महसूलाला कोट्यवधी रुपयांचा फटका बसल्याचा दावा तक्रारदारांनी केला आहे. संबंधित प्रकरणात महसूल, खनिकर्म आणि

पर्यावरण विभागाने संयुक्त चौकशी करून जबाबदारांवर कठोर कारवाई करावी, अशी मागणी पुढे येत आहे. गोदावरी नदीपात्रातील प्रत्यक्ष उपलब्ध वाळू साठा, मंजूर उत्खननाची मर्यादा आणि वास्तवात झालेला उपसा यांची स्वतंत्र तांत्रिक तपासणी केल्याशिवाय सत्य समोर येणार नाही, असे जाणकारांचे मत आहे. आता जिल्हाधिकारी कार्यालय या गंभीर आरोपांची दखल घेऊन निष्पक्ष चौकशीचे आदेश देते का, आणि गोदावरी पात्राची ईटीएस मोजणी करून वास्तव जनतेसमोर आणते का, याकडे संपूर्ण तालुक्याचे लक्ष लागले आहे

शाळांमध्ये विशेष आधार शिबिरांचे आयोजन करावे-जिल्हाधिकारी जॉन्सन

बीड (सरकार) जिल्हात आगामी १५ जूनपासून नवीन शैक्षणिक वर्ष सुरु होत आहे. या पार्श्वभूमीवर शाळा सुरु होताच विद्यार्थ्यांच्या आधार नोंदी आणि अद्ययावतीकरणसाठी सर्व संबंधित यंत्रणांनी परस्परशील समन्वय ठेवून विशेष शिबिरांचे आयोजन करावे, असे निर्देश जिल्हाधिकारी विवेक जॉन्सन यांनी दिले. जिल्हाधिकारी कार्यालयात जिल्हास्तरीय आधार नोंदीची समितीची बैठक पार पडली. याप्रसंगी निवासी उपजिल्हाधिकारी शिवकुमार स्वामी, विस्तार अधिकारी आर. सी. खोड, जिल्हा प्रकल्प व्यवस्थापक महेश गोले, महाअयटीचे जिल्हा समन्वयक मनोजकुमार गुंड यांची प्रमुख तर आधार प्राधिकरणाचे उपसंचालक मंदार जेवरे, कुलदीपसिंग गेहलोत यांची ऑनलाईन उपस्थिती होती. जिल्हाधिकारी श्री. जॉन्सन म्हणाले की, शाळा सुरु होण्यापूर्वीच प्रत्येक तालुक्यात आणि शाळांमध्ये आधार शिबिरांचा एक ठोस मास्टर प्लॅन तयार करावा. ज्या शाळा १५ जूनपासून नियमित सुरु होत आहेत, त्याच ठिकाणी या विशेष शिबिरांचे आयोजन करण्यात यावे, जेणेकरून विद्यार्थ्यांना किंवा पालकांना इतरत्र जाण्याची गरज पडणार नाही. तसेच यामध्ये वय ५ आणि

१५ वर्ष पूर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांचे बायोमेट्रिक अद्ययावतीकरण करण्यावर विशेष भर दिला जावा. संपूर्ण प्रक्रिया राबविताना शासनाने घालून दिलेल्या सर्व नियमांचे व निर्देशांचे काटेकोरपणे पालन केले जावे. अनेक शासकीय योजना, शिष्यवृत्ती आणि शैक्षणिक प्रक्रियांसाठी विद्यार्थ्यांचे आधार कार्ड लिंक असणे आणि ते अद्ययावत असणे अत्यंत आवश्यक आहे. शाळा सुरु होतानाच पहिल्या दिवसापासूनच या मोहिमेला गती दिल्यास या प्रकरणात उल्लेख होत असल्याने संपूर्ण व्यवहारावर संशयाचे सावट निर्माण झाले आहे. स्थानिक नागरिक आणि सामाजिक कार्यकर्त्यांच्या मते, गोदावरी नदीपात्रातील वाळू साठ्याचे प्रत्यक्ष उत्खनन आणि अधिकृत नोंदी यामध्ये मोठी तफावत असल्याचा संशय आहे. त्यामुळे संपूर्ण नदीपात्राची ईटीएसद्वारे

डॉ. योगेश क्षीरसागर यांनी घेतली मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची भेट

बीड शहरातील राष्ट्रीय महामार्ग चौपदरीकरणसाठी निधीची मागणी

बीड (सरकार) शहरातून जाणाऱ्या सोलापूर-धुळे राष्ट्रीय महामार्गावरील वाढती वाहतूक कोंडी आणि नागरिकांना होणारा त्रास लक्षात घेऊन या मार्गाचे मोठ्या नात्यासह चौपदरीकरण करण्यासाठी निधी मंजूर करावा, अशी मागणी भाजपचे युवा नेते डॉ. योगेश क्षीरसागर यांनी राज्याचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्याकडे केली. मुंबई येथे झालेल्या भेटीदरम्यान त्यांनी बीड शहर व ग्रामीण भागातील विविध विकासकामांबाबतही साविस्तर चर्चा केली. डॉ. योगेश क्षीरसागर यांनी मुख्यमंत्री फडणवीस यांना दिलेल्या निवेदनात

बीड शहर, ग्रामीण भागातील विविध विकासकामांबाबतही निवेदन सादर

म्हटले की, बीड शहरातून जाणारा सोलापूर-धुळे राष्ट्रीय महामार्ग जालना रोड आणि बार्शी रोडमार्ग शहराबाहेर जातो. मात्र, या परिसरात मोठ्या प्रमाणात शहरीकरण वाढत असल्याने वाहतुकीचा ताण दिवसेंदिवस वाढत आहे. परिणामी वारंवार ट्रॅफिक जाम होत असून नागरिकांना मोठ्या गैरसोयीचा सामना करावा लागत आहे. ही समस्या कायमस्वरूपी सोडविण्यासाठी संबंधित मार्गांचे मोठ्या नात्यासह चौपदरीकरण करण्यात यावे, अशी मागणी त्यांनी केली. शहरातील राष्ट्रीय महामार्गावरील विविध रखडलेल्या कामांच्या प्रगतीबाबतही चर्चा करण्यात आली. याशिवाय पायाभूत सुविधा, रस्ते विकास आणि इतर सार्वजनिक हिताच्या

प्रश्नांसंदर्भातील निवेदनेही मुख्यमंत्री फडणवीस यांच्याकडे सादर करण्यात आल्याची माहिती डॉ. योगेश क्षीरसागर यांनी दिली. बीड शहरातील तसेच ग्रामीण भागातील विविध विकासकामांसंदर्भातील प्रस्ताव आणि मागण्यांची पत्रेही मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांना सादर करण्यात आली. दरम्यान, डॉ. योगेश क्षीरसागर यांनी बीड मतदारसंघातील विकासकामांबाबतही निवेदन सादर केले. त्यामुळे बीडच्या विकासाला गती मिळण्याची चिन्हे आहेत.

संपादकीय

वैश्विक संकटाची चाहूल

प्रशांत महासागरात निर्माण होत असलेल्या एल निनोमुळे येत्या काही महिन्यांमध्ये जगभरात दुष्काळ, अतिवृष्टी, तापमानवाढ यांसारख्या तीव्र नैसर्गिक घटना वाढणार असल्याचा जागतिक हवामान संघटनेचा अहवाल म्हणजे धोक्याचा इशाराच म्हणता येईल. मागच्या काही वर्षांत जागतिक तापमान वाढीची दाहकता सर्वच देशांना जाणवत आहे. येत्या काळात आतापर्यंतच्या सर्वात तापदायक वर्षाची नोंद होण्याचा डब्ल्यूएमओचा अंदाज म्हणजे वैश्विक संकटाची चाहूलच म्हणता येईल.

हवामान हा निर्माणातील सर्वांत महत्त्वाचा घटक होय. हवामानातील चढउतारांचे पर्यावरण, सजीवसृष्टीवर गंभीर परिणाम होत असतात. मानवी जीवनाकरिता ऊन, पाऊस, थंडी, वारा या सगळ्यांची नितांत आवश्यकता असते. पाऊसपाणी ही तर माणसाची मूलभूत गरज. परंतु, पावसावर अनेक घटक परिणाम करतात. त्यातील एल निनोचे उपद्रवमूल्य मोठेच म्हणावे लागेल. यंदाचा एल निनो हा तर सुपर एल निनो ठरण्याचा अंदाज आहे. त्यामुळे भारतासह जगभर याविषयावर मंथन सुरू आहे. प्रशांत महासागरातील समुद्राच्या पृष्ठभागाचे तापमान वाढत असून, लवकरच एल निनो आपला प्रभाव दाखविणार आहे. जून-ऑगस्ट २०२६ दरम्यान एल निनोचा प्रभाव राहण्याची शक्यता ८० टक्के, तर नोव्हेंबरपर्यंत सुरू राहण्याची शक्यता जवळपास ९० टक्क्यांहून अधिक आहे. त्यामुळे यावर्षी एल निनोची बाधा राहणार, हे गृहीतच धरायला हवे. मुख्य म्हणजे यंदाचा एल निनो केवळ भारतावरच नाही; तर जगभरातील हवामानावर परिणाम करणार आहे. यामुळे दक्षिण अमेरिका, आफ्रिका आणि मध्य आशियाच्या काही भागांमध्ये अतिवृष्टी, तर मध्य अमेरिका, उत्तर दक्षिण अमेरिका, पॅरिबियन, ऑस्ट्रेलिया, इंडोनेशिया आणि दक्षिण आशियाच्या काही भागांमध्ये कोरडे हवामान, पावसाचा अभाव राहू शकतो. हे लक्षात घेता जगभरातील सगळ्याच खंडांमध्ये यंदा कमी अधिक प्रमाणात आपत्तीजनक स्थिती उद्भवण्याचा धोका आहे. मुख्य म्हणजे जून-जुलै-ऑगस्ट या तीन महिन्यांमध्ये जगभरातील जवळजवळ सर्व भागांमध्ये सरासरीपेक्षा अधिक तापमान राहणार आहे. स्वाभाविकच उष्णतेच्या लाटांसह कोरडे हवामान व इतर धोक्याची तीव्रता वाढण्याची चिन्हे दिसतात. भारतासारखा देश सर्वस्वी पावसावर अवलंबून आहे. परंतु, एल निनोमुळे देशात ९० टक्क्यांपर्यंत पाऊस सीमित राहण्याचा सुधारित अंदाज आहे. कमी पर्जन्यमानाच्या स्थितीत दुष्काळाची शक्यता बळावते. जागतिक हवामान संघटनेचा अंदाज पाहता भारताबरोबरच अन्य देशांवरही दुष्काळाचे सावट पसरलेले दिसते. २०२३-२०२४ मध्ये निर्माण झालेला एल निनो आतापर्यंतच्या पाच सर्वांत तीव्र एल निनोपैकी एक होता. या स्थितीमुळे २०२४ मध्ये विक्रमी तापमानवाढ नोंदवली गेली. यंदाचा एल निनोदेखील सुपर एल निनो प्रकारातील असल्याने पुढच्या टप्प्यात तापमानवाढीचा नवा विक्रम प्रस्थापित झाल्यास नवल नसेल. हे पाहता २०२७ किंवा २०२८ ही सर्वाधिक तापदायक वर्षे ठरू शकतात. मुळात मागच्या काही वर्षांत जागतिक तापमान वाढ वेगाने होत आहे. त्यामध्ये एल निनो अधिकची भर टाकत आहे. याचा मानवजातीवर सर्वांत जास्त प्रभाव पडणार असल्याची भीती शास्त्रज्ञांकडून व्यक्त होताना दिसते. २०३० पर्यंत जागतिक पृष्ठभागाजवळील सरासरी तापमान हे १८.५० ते १९.०० या कालावधीच्या तुलनेतील सरासरी पातळीपेक्षा १.५ अंश सेल्सिअसने अधिक राहण्याची शक्यता आहे. मुळात ग्लोबल वॉर्मिंगमुळे दुष्काळ, महापूर, अन्नधान्य तुटवडा, महामारी, महागाई या आपत्तींसह जागतिक अर्थकारण बिघडण्याचाही धोका संभवतो. हे ध्यानात घेऊन कृती कार्यक्रमांवर भर द्यावा लागेल. हरितवायू उत्सर्जन कमी करण्यासह अनेक उपाययोजना पॅरिस हवामान परिषदेत सुचविण्यात आल्या होत्या. त्या अंमलात आणण्यासाठी गांभीर्याने पावले टाकावी लागतील. मुख्य म्हणजे विकसित व विकसनशील राष्ट्रे असा कोणताही भेदाभेद न बाळगता सर्वांनी पर्यावरणाकरिता योगदान देणे, ही काळाची गरज आहे. सध्या जग वेगळ्या दृष्टिक्रान्तून जात आहे. जागतिक हवामान संघटनेच्या अहवालामुळे वैश्विक संकटाचे संकेत मिळाले आहेत. त्यामुळे सावध एका, पुढील हाका, हा दृष्टीकोन ठेऊनच मार्गक्रमण करावे लागेल.

कांकण

दव भिजल्या पहाटेस, धरा लक्ष्मीसम खुलली. पूर्वा चैतन्य फुलवीत कणाकणांत मोहरली। कांकण भरल्या हातांना, वर्ध चढला सोनरूपी. हिर्वा पदर शालूचा मृदांध अत्तरकुपी।

मोरपीस पूजा काळे

व्हय आज अत्तरकुपीतलं सुगंधित अत्तर लावून हातभर कांकण भरण्याचा मोह व्हतोय. सूर्य डोईशी येतूपावस्तर जिमिनिच्या हौसेला मागं टाकलयं म्या. माझ्या भित्तर आतमंटी दडलेल्या मनमदिराला उगा नटण्याची उमेद जागी झालीय. अवं आता कशाला म्हणून काय ईचारता? त्याचं असं झालं बघा, दोन-चार दिसापूर्वी म्या मुंबैक पावले व्हते. तिथं माझी मैतर नंदि भेटली. ही नंदि म्हंजे आताशा झालेली प्रधानाची सून बाय व्हय. हायस्कूलातली मैतर. मुंबैत एका लगीन कार्यक्रमता आमी एकमेकींना बेस झ़ाकपाक भेटलो अन् काय तर पुढं जाऊन बालपनीच्या गप्पांत रमलो अन् हापसून गोष्टी करता हामसून हामसून रडलो बी. त्यायेळी संसाराला कामाची ठिगळं जोडत नाव कमवलेली माजी मैतर नंदिनी मला लय लय मोठी भासली. प्लास्टिक, मेटल अन् काय बाय तो काच बांगड्यांचा धंदा म्हणजे व्यवसाय की काय म्हनतात ना. ! हा हा तोच तो क्षीत्रिशा नाव असलेला धलामोठा रंगीत बांगड्यांचा बिजनेस हाय तीचा. धंद्याच्या शिरपेचात आणखी काम वाढवून नाव बी झ़ालंया बघा तीचं. पावलं लय जोमात पडत हायैत तीची. त्याचा आनंद बी लैच हाय मला. पन बया तिच्याकडच्या रंगीत काच बांगड्यांनी मी लय सुखावलेय बघा. माझं डोळं साप दीपलंया. माह्या संगती आल्येल्या सुदिक आनंदी पावल्यात बगा. आता बांगड्या म्हंटल की बाईचा जीव की प्राण हो! बाकी काय बी नसलं तरी, गळ्यात काळं डोरलं अन् हाती काच बांगडी हिचं बाईची पहिली वळख नव्हं. मंग कांकण पावून माझा बी जीव निस्ता पागळला. पार कामाचा, संसाराचा पसारा उपसता दिस मावळ्या लागल्यार कांकण किणकिण कानात नुस्ती रूंजी घालू लागली. या बया या नंदिच बी कौतिक करायाचं हवं. सण, उत्सव म्हणूनशान नका. लग्न, मुंज, हल्दी पसारा म्हनु नका, तीचा छोटा हत्ती ट्रक दीनरात आपल्या शेवेसाठी तयार बघा. पावन तो कांकण भरलेला छोटा हत्ती ट्रक पाहून म्या भलतीचं खूश झ़ाले बया. बाबो किती किती प्रकारच्या बांगड्या व्हत्या त्यात. म्हा कांकणाच्या प्रेमातचं पडले ना राव! जादू झ़ालती, मग काय ईचारता? घरला आल्यार उरकला बोजाबिस्तारा अन् राप राप रापला घरभर पसरलेला कांकण संसार. गवसतील तशी लाल, हिर्वी, पिवली कांकण हातात भरत गेले. आ SSS वासून डोळं फोडून ही चुटूक कांकण मास्ही पाहत व्हती. आता आमी बी खूश अन् आमचं गडी बी लय खुश झ़ालं

व्हतं. मंग काय ईचारता काय बाय लिवून सोडलं न्हव्ह आमच्यावर आमच्या सरकारनं, आमच्या रावानं...

गोड हास्याची खळी तुझ्या ग् गाली, नथ शोभे कुरळ्या कुंतली. नजर बाणानं ग् घायाळ करी तू जीवा, हाती कांकण चुडा जैशी नववधू आली.

ते ऐकून आईच्यानं माझं अंग-अंग शहारलं. म्याही सुखावले, धनी प्रेमापुढं लाजून गोरी म्होरी झ़ाले. पुढं धनी म्हणतो कसा... सखू मोकळं ठेवू नको हात शोभत नाही ग् तुला. तुझ्या ग् राणी सोनेरी कंकणात हाय सधनता, ऐश्वर्यं जे खुलवतं तुजं सौंदर्यं. तू शोभते जणू परी, काचच्या कांकणात रावाची मालकीण खरी. तोंडे, गोठ, पाटल्यांना हरवतील ग् तुझ्या हातच्या काच बांगड्या. जैशी हिर्वा कांकणात तू नारी ग् सुंदरी. साजणी तू ग् माझी पाटलीणं भारी. कारभारीणी माह्या प्रेम प्रतीक असलेल्या कंकणांनं भरलाय तुझा माझा संसार...

व्हय मला बी आटवतयं... घरला पहिली वैली पोर जन्मा आली तशी, घर भरून कांकण नाचले व्हते. फिरले व्हते कौतुक. किणकिण स्वरसूर तालानी सुखावले व्हते माझं मायबाप. मला वाटतयं कंकणामध्ये बायांचे वैभव दडलय म्हणून. या बायांचं अडलं नडलं गुपित बोलतात ही कंकण. किणकिण काकण साद घाली यौवनाला. प्रित उमलताना आपल्या अदानी पाषाण हृदय घायाळ करतात या ललना. मेहंदी भरल्या हातात कंकण खुळखुळतात. पायी घुंगर रुणझुणतात. पैठणी सजते नाचत्या मोरात. रायाला खुणावते चांदणी. राया, बघा ना बोलाविते देखणी. लेकी, मुली सासरी जाताना हिचं कांकण मग गपगुमान राहतात.

मनाच्या नाजूक धाग्यात गुंफलेला असतो बंध रेशमाचा. मायचा गर्भ जोडला जातो नाळनं. नऊ महिनं ज्या माऊलीनं आपलं पोषण केल तीचं ऋणी राहते आयुष्यभर आपन.

जवा नात्यात गुंफण व्हते रक्षाबंधन दिवशी तवा कांकण जोडत तन-मन-धन. आन् एक दिस साताजन्माच्या गाठीत डोरल्याच्या मणीत घडू रूजतं आपलं जिनं शेवटल्या धासापर्यंत. सातवचनात बांधलेली कंकण अग्नीभवताली फेर धरतात. आकार देतात जिद्दगीला. यावर धनीचं आपलं एकचं...

मेहंदी भरला हात तुझा सखे, चुडा हरीत कंकणांचा. भरतो मळवट लावितो तुजं टिळा कुंकवाचा. काकणाचं आनि आपलं नातं घडीभरचं न्हायं, तर ते जिद्दगीभर निभवायचं असतं. राया तुझी नि माझी पैली भेट, याद हाय का तुला ? तू बघाया आल्या दिसापासून, तारखा, वरीस काय तर येळ-काळ सुदिक म्या माझ्या आत आठवांच्या गाठोड्यात बंदिस्त करून ठेवलंय. तुझं माझं जमलं अन् वावरात साखर वाटली. त्या दिवशी हातभर हिर्वी कांकण चढवली म्या, ते आजपातूर तुजी व्हवून राहीले. राया तुम्हास्नी गाठाय धावू लागल्या लाटा सागराकडे. गोड गुलाबी थंडीतला गंधस्पर्श आठवांच्या अत्तर कुपीत दरवळला अन् माझी म्या न राहिले. आपलं नात लग्न सोहळ्यात, सुवर्ण डोरल्यात, हिर्वा कंकणात, लाल कुंकवात सर्वसाक्षीने घडमडू झ़ालं, त्या येळेपासून आपण एकमेकांच्या गर्भ रेशमी धाग्यात बांधले गेलो... म्या अन् तू या सुखी संसार वेलीवर विश्वास-प्रेम-दया-भावना घेऊन जगतोय.

लाल हिर्वा चुड्याच्या, कांकणात आयुष्याला अर्थ गावलाय. तर वडिलधाऱ्यांच्या आशिर्वादाने कांकणाच्या बंधनाला घट्ट केलयं आपण. बंध रेशमी रेशमाचे प्रेमाचे साता जन्माचे, रेशमी गाठीचे कंकण काचेचे अहाहा काय हे सृजन लावण्य! नभांगणीचा सप्तऋषी शुकृतारा. क्षितिजाच्या भाळी रवीराजचा लाल टिळा प्राची लावण्याला चार चाँद लावत आहे. चांदणं मंदमंद होऊ लागलयं. रात्र धरणीवर पहारा देतेय. इकडं तर माजी कांकण किणकिण अंमळ वाढलीय, तर दुसरीकडं नंदिनीच्या काच कांकणाने सुरू झ़ालेला प्रितगंध वाऱ्यावर झुलतोय. या वाऱ्याला प्रितीचे पंख लावून म्या उगा गुणगुणतेयं...

शालू हिर्वा... चोळी हिर्वा... हिर्वा चुडा घाला, साजणी बाई येणारं साजन माझा... साजणी बाई येणारं साजन माझा...!

ममीबाबत धक्कादायक खुलासा

शास्त्रज्ञांनी ५,३०० वर्षे जुन्या एका ममीबाबत अत्यंत धक्कादायक खुलासा केला आहे. या ममीचा मृत्यू सुमारे ५,३०० वर्षापूर्वी इटालियन आल्प्स पर्वतरांगेत, एका बाणाने झ़ालेल्या हल्ल्यादरम्यान झ़ाला होता. 'ओल्डी द आइसमॅन' म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या या ममीची कहाणी आधीच गूढ आणि कुतूहलाने भरलेली होती; आता मात्र शास्त्रज्ञांनी केलेल्या एका नवीन शोधांमुळे ती अधिकच वेधक बनली आहे.

संशोधकांना असे आढळून आले आहे की, युरोपमधील या सर्वांत प्रसिद्ध ममीच्या शरीरात आढळणारे प्रागैतिहासिक काळातील आतड्यांतील जिवाणू आणि थंडीशी जुळवून घेणाऱ्या यीस्ट पेशी आजही चयापचयद्रव्या सक्रिय आहेत. या ममीचे काळाच्या ओघाने होणाऱ्या न्हासापासून रक्षण करण्यासाठी, उणे ६ अंश सेल्सिअस तापमानावर नियंत्रित एक विशेष जतन-कक्ष उभारण्यात आला होता. तथापि, मायक्रोबायोम जर्नलमध्ये प्रकाशित झ़ालेल्या एका नवीन अभ्यासानुसार, 'ओल्डी'च्या शरीरात आढळणारे प्राचीन सूक्ष्मजीव अजूनही जिवंत आहेत आणि ते स्वतःला त्यांच्या या नवीन पर्यावरणाशी सातत्याने जुळवूनही घेत आहेत.

इटलीच्या 'युरॅक रिसर्च इन्स्टिट्यूट'मधील प्रमुख संशोधक मोहम्मद सरहान आणि त्यांच्या पथकाने ममीची त्वचा, अंतर्गत ऊती आणि वितळलेल्या पाण्याचे नमुने यांचे विश्लेषण केले. या अभ्यासातून प्रागैतिहासिक सूक्ष्मजीव उलगडले आहे. मानवी इतिहास आणि आरोग्याच्या उत्क्रांतीविषयी यातून महत्त्वपूर्ण माहिती प्राप्त होते.

शास्त्रज्ञांनी संशोधनाद्वारे असे शोधून काढले आहे की, आतड्यांमधील सक्रिय जिवाणू हे 'ओल्डी'च्या शेवटच्या भोजनाशी तंतोतंत जुळतात. त्याच्या या भोजनामध्ये उच्च-चरबीयुक्त वन्य मांस, प्राचीन धान्ये आणि एक विषारी नेचे वनस्पती यांचा समावेश होता.

संशोधकांनी रोम्बॉल्सिया होमिनिस आणि

क्लोस्ट्रिडियम मोनिफॉर्म यांसारख्या दुर्मिळ जिवाणू प्रजातींची ओळख पटवली आहे. हे जिवाणू आधुनिक संख्येमधून जवळजवळ पूर्णपणे लोप पावले आहेत; तरीही, आफ्रिका आणि दक्षिण अमेरिकेतील काही दुर्गम भागांमध्ये ते आजही आढळतात.

सर्वात आश्चर्यकारक खुलासा हा आहे की, गेल्या नऊ वर्षांत विशिष्ट प्रकारच्या यीस्टची (सूक्ष्मजीवांची) संख्या आणखीच वाढली आहे. या असाधारण सूक्ष्मजीवांनी, संग्रहालयातील ममीचे जतन करण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या, फिनॉल-आधारित जंतुनाशकांचाच अत्राचा स्रोत म्हणून वापर करायला शिकून घेतले आहे.

सूक्ष्मजीवांची ही अभूतपूर्व लवचिकता हे दर्शवते की ओल्डीच्या मृत्यूनंतर त्याचे मायक्रोबायोम पूर्णपणे नष्ट झ़ाले नाही. तथापि, यामुळे एक महत्त्वाचा प्रश्नही निर्माण होतो, जर हे प्रागैतिहासिक जीव अत्यंत थंडीत टिकून राहू शकतात आणि आधुनिक जंतुनाशक रसायनांचा सामना करू शकतात, तर जगभरातील संग्रहालये त्यांच्या अमूल्य प्राचीन अवशेषांचे हळूहळू होणाऱ्या अंतर्गत जैविक न्हासापासून संरक्षण कसे करतील?

या तादरुगातील शिकान्याला कोणी मारले याचे रहस्य आजही उलगडलेले नसले तरी, त्याच्या शरीरात सापडलेले जिवंत मायक्रोबायोम मानवी आरोग्य, रोगांची उत्क्रांती आणि आपला प्राचीन भूतकाळ समजून घेण्यास मदत करेल.

टेन्शन टाइप हेडेक

आजच्या धावपळीच्या जीवनशैलीमुळे अनेक आरोग्य समस्या वाढताना दिसत आहेत. कामाचा ताण, अपुरी झ़ोप, वाढलेला स्क्रीन टाइम, मानसिक तणाव आणि शारीरिक थकवा यामुळे अनेकजण वारंवार डोकेदुखीचा सामना करत आहेत. अनेकदा लोक या समस्येकडे दुर्लक्ष करतात किंवा साधा थकवा समजून वेदनाशाामक गोळ्या घेतात. मात्र सतत डोक्यात जडपणा, दाब किंवा वेदना जाणवत असतील तर ते 'टेन्शन टाइप हेडेक'चे लक्षण असू शकते.

कार्यालयीन कामाचा ताण, आर्थिक चिंता, नातेसंबंधातील तणाव आणि सतत मोबाइल किंवा संगणकाचा वापर ही यामागील प्रमुख कारणे मानली जातात.

या प्रकारच्या डोकेदुखीमध्ये काही ठराविक लक्षणे दिसून येतात. डोक्यात सतत हलका किंवा मध्यम स्वरूपाचा त्रास जाणवतो. कपाळ, डोक्याच्या बाजूचा भाग किंवा मागील भागावर दाब असल्यासारखे वाटते. तसेच मान, खांदे आणि डोक्याच्या स्नायूंमध्ये ताण

किंवा संवेदनशीलता जाणवू शकते. काही वेळा ही डोकेदुखी ३० मिनिटांपासून सुरू होऊन अनेक दिवस टिकू शकते. काही लोकांमध्ये ती अधूनमधून होते, तर काहींना वारंवार त्रास होतो.

अनेकजण 'टेन्शन टाइप हेडेक' आणि 'मायग्रेन' यांची गलत करतात. मात्र या दोन्ही समस्या वेगळ्या आहेत. मायग्रेनमध्ये डोक्याच्या एका बाजूला तीव्र आणि टणकणारी वेदना जाणवते. त्यासोबत मळमळ, उलट्या किंवा

प्रकाशाचा त्रासही होऊ शकतो. याउलट 'टेन्शन टाइप हेडेक'मध्ये संपूर्ण डोक्यावर समान दाब जाणवतो. वेदना तुलनेने कमी तीव्र असतात, पण त्या वारंवार परत येऊ शकतात आणि बराच काळ टिकू शकतात.

टेन्शन टाइप हेडेकचा धोका कमी करण्यासाठी जीवनशैलीत काही बदल करणे आवश्यक आहे. दररोज किमान ७ ते ८ तासांची झ़ोप घेणे महत्त्वाचे आहे. पुरेशी झ़ोप नसल्याने विश्रांती देण्यास मदत करते. तणाव कमी करण्यासाठी योग, ध्यान आणि श्वसनाचे व्यायाम उपयुक्त ठरतात. यामुळे शरीर आणि मन दोन्ही शांत राहतात. तसेच स्क्रीन टाइम कमी करणे आणि डोळ्यांना नियमित विश्रांती देणेही गरजेचे आहे.

फाळणीनंतर 78 वर्षांनी मित्रांची भेट

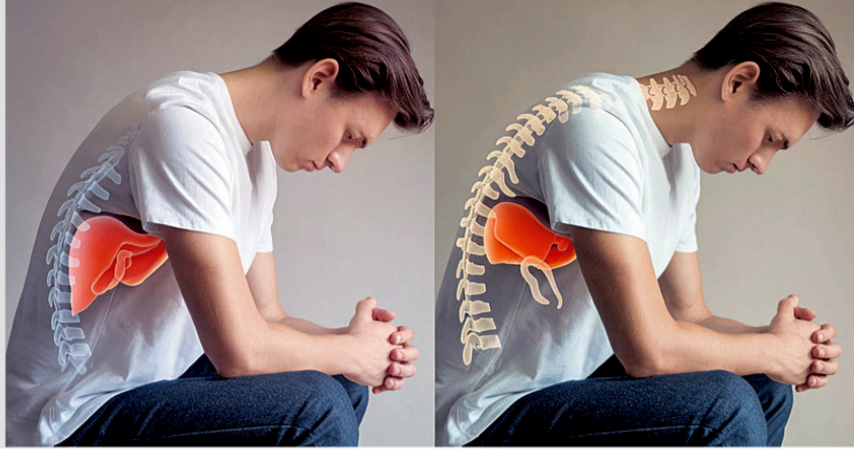
भारत-पाकिस्तान फाळणीच्या कथा आजही लोकांच्या स्मृती आणि भावनांमध्ये जिवंत आहेत. अलीकडेच, सोशल मीडियावर एक व्हिडिओ समोर आला आहे. या व्हिडिओमध्ये, दोन मित्र ७८ वर्षांनंतर एकमेकांना भेटताना दिसत आहेत.

व्हिडिओमध्ये दोन वृद्ध व्यक्ती समोरासमोर उभ्या असल्याचे दिसते. सुरुवातीला, त्या दोघांमध्ये काही क्षण शांतता पसरते, जणू काही वेळ थांबला आहे आणि ते त्यांच्या भूतकाळाची पाने उलटण्याचा प्रयत्न करत आहेत. त्यांच्या चेहऱ्यावरील भावना दर्शवतात की ही केवळ एक भेट नसून, आठवणींचा पूर आहे. काही क्षणांतच, ओळखीचे नाते पुन्हा जागृत होते. ते दोन मित्र जवळ येतात आणि एकमेकांना मिठी मारतात. या मिठीत केवळ भेटीचा आनंदच नाही, तर ७८ वर्षांच्या विरहाची वेदनाही आहे. जणू काही त्यांना एका क्षणात अनेक दशकांचे अंतर पुसून टाकायचे होते. फाळणीनंतर ७८ वर्षांनी हा व्हिडिओ केवळ दोन मित्रांची कहाणी नाही, तर

फाळणीच्या काळात आपल्या प्रियजनांपासून दुरावलेल्या लाखो लोकांच्या भावनांचा आरसा आहे. त्या काळात, लोकांना आपली तर आणि नाती सोडण्याशिवाय पर्याय नव्हता. अनेक कथा अपूर्ण राहिल्या आणि अनेक भेटी कधीच झ़ाल्या नाहीत.

फाळणीच्या जखमांनी विभागलेले भारतीय आणि पाकिस्तानी आजही पाकिस्तानातील नानकाना साहिब गुरुद्वारा या पवित्र स्थळांवर भेटत आहेत. गुरू नानक यांच्या आशीर्वादाने दोन वृद्ध मित्र १९४७ नंतर प्रथमच भेटले. गुरू नानक जयंतीनिमित्त पाकिस्तानातील गुरुद्वारांना भेट देण्याची परवानगी इस्लामाबादने दिलेल्या २००० हून अधिक यात्रेकरूंमध्ये भारतातील एका मित्राचाही समावेश होता. १९४७ च्या फाळणीमुळे दुरावलेल्या दोन जुन्या मित्रांनी एका दुर्मिळ भेटीसाठी या सर्वांचा उपयोग केला. नानकाना साहिब गुरुद्वाराच्या बाहेर, ९० वर्षीय मुहम्मद बशीर आपल्या नातवंदांसोबत उभे होते. बशीर शारदा सिंगला शोधत होता, ज्याच्या कुटुंबाला भारतात पलायन करावे लागले होते. बशीर आणि सिंग यांचे वडील मित्र होते. जरी ते दोघे संपर्कात राहिले होते, तरी त्यांची पुन्हा कधीच भेट झ़ाली नव्हती. जेव्हा शारदा सिंग गर्दीतून बाहेर आले, तेव्हा ते दोघे एकमेकांकडे धावले आणि त्यांनी एकमेकांना मिठी मारली, त्यावेळी दोघेही भावनावश झ़ाले.

आजच्या धावपळीच्या जीवनात अनेकजण तासन्तास संगणकासमोर बसून काम करतात, मोबाइलवर वेळ घालतात किंवा योग्य पद्धतीने न बसता कामे करतात. यात तरुणाई बरोबरीने ज्येष्ठ मंडळी पण दिसून येतात. या सवयी सुरुवातीला साध्या वाटल्या तरी त्याचे परिणाम हळूहळू शरीरावर, विशेषतः मणक्यावर, गंभीर स्वरूपात दिसू लागतात. चुकीची शरीरस्थिती म्हणजेच चुकीचे पोश्चर ही केवळ दिसण्यापुरती बाब नसून ती आपल्या संपूर्ण स्नायू आणि हाडांच्या आरोग्यावर परिणाम करणारी समस्या आहे.

चुकीची बसण्याची सवय मणक्याचे नुकसान करते

मानवी शरीराचा कणा हा शरीराचा मुख्य आधार असतो. योग्य पोश्चरमुळे शरीर संतुलित राहते, स्नायूवर ताण कमी येतो आणि हालचाली सहज होतात. पण सतत वाकून बसणे, मान पुढे काढून मोबाइल पाहणे किंवा खुर्चीत चुकीच्या पद्धतीने बसणे यामुळे मणक्यावर अतिरिक्त दाब निर्माण होतो. हा दाब सुरुवातीला किरकोळ वेदना देतो, मात्र दीर्घकाळ दुर्लक्ष केल्यास ती समस्या कायमस्वरूपी होऊ शकते.

चुकीच्या पोश्चरमुळे होणारे परिणाम

१. **मणक्यावर वाढणारा दाब**
जेव्हा आपण वाकून बसतो किंवा उभे राहतो, तेव्हा शरीराचे वजन योग्य पद्धतीने सर्व अवयवांवर पडत नाही. यामुळे मणक्याच्या काही भागांवर जास्त दाब येतो. विशेषतः मान आणि कंबर या भागांवर याचा परिणाम अधिक होतो. यामुळे या ठराविक डिस्कवर ताण येऊन स्लिप डिस्कसारख्या समस्या उद्भवू शकतात.

२. स्नायूंचा थकवा

चुकीच्या पोझिशनमध्ये बसल्याने स्नायूंना

सतत शरीर सांभाळण्यासाठी अधिक मेहनत घ्यावी लागते. त्यामुळे स्नायूंमध्ये थकवा, जडपणा आणि वेदना जाणवतात. ऑफिसमध्ये काम करणाऱ्या किंवा घरातून काम करणाऱ्यांपैकी अनेकांना संध्याकाळी पाठदुखी किंवा मान दुखण्याची तक्रार याच कारणामुळे होते.

३. लवचिकता कमी होणे

सतत चुकीच्या स्थितीत राहिल्याने शरीराच्या हालचालींवर परिणाम होतो. स्नायू कडक होतात आणि शरीराची लवचिकता कमी होते. यामुळे वाकणे, उठणे किंवा चालणे यासारख्या सामान्य हालचालीदेखील त्रासदायक वाटू लागतात.

४. दीर्घकालीन वेदना

सुरुवातीला केवळ थोडी अस्वस्थता वाटणारी समस्या कालांतराने क्रॉनिक पेनमध्ये बदलू शकते. सततची कंबरदुखी, मानदुखी, खांदेदुखी आणि डोकेदुखी यामागे चुकीचे पोश्चर हे प्रमुख कारण असू शकते.

शरीर देत असलेले इशारे ओळखा

अनेक वेळा शरीर आधीच काही संकेत देत

असते, मात्र आपण त्याकडे दुर्लक्ष करतो. खालील लक्षणे दिसत असतील तर पोश्चरकडे लक्ष देण्याची गरज आहे:

१. खांदे पुढे झुकलेले दिसणे
२. मान सतत पुढे आलेली असणे
३. कंबरेत ताठरपणा जाणवणे
४. दीर्घकाळ बसल्यानंतर वेदना वाढणे
५. चालताना किंवा उभे राहताना असंतुलन जाणवणे

ही लक्षणे सुरुवातीच्या टप्प्यात ओळखली तर मोठ्या समस्यांपासून बचाव होऊ शकतो.

योग्य पोश्चर कसे राखावे?

दैनंदिन जीवनात काही छोटे बदल करून आपण मणक्याचे आरोग्य सुधारू शकतो.

१. काम करताना पाठीचा कणा सरळ ठेवा
२. मोबाइल डोळ्यांच्या पातळीवर वापरा
३. दर ३०-४० मिनिटांनी उठून शरीर हलवा
४. नियमित स्ट्रेचिंग आणि व्यायाम करा
५. योग्य उंचीची खुर्ची आणि टेबल वापरा

याशिवाय, आज अनेक आधुनिक उपचारपद्धती

उपलब्ध आहेत ज्या शरीराचे नैसर्गिक संतुलन सुधारण्यास मदत करतात. BMPT सारख्या पोश्चर करेक्शन थेरपी शरीराचे योग्य संरेखन (Alignment) साधून वेदना कमी करण्यास मदत करतात. अशा उपचारांमुळे शरीराची हालचाल सुधारते आणि दीर्घकालीन त्रास टाळता येतो.

वेळेत काळजी घेणे का महत्त्वाचे?

पोश्चरकडे दुर्लक्ष करणे म्हणजे भविष्यातील गंभीर आरोग्य समस्यांना आमंत्रण देणे होय. चुकीच्या सवयी वर्षांनुवर्षे कायम राहिल्यास त्याचा परिणाम मणक्याच्या रचनेवर होतो. त्यामुळे वेळेत योग्य सवयी अंगीकारणे आणि आवश्यक असल्यास तज्ज्ञांचा सल्ला घेणे अत्यंत गरजेचे आहे.

आजच्या डिजिटल युगात शरीराची काळजी घेणे ही गरज बनली आहे. योग्य पोश्चर केवळ वेदनामुक्त जीवन देत नाही, तर आत्मविश्वास आणि एकूण आरोग्यही सुधारते.

- डॉ. दिमी पोतदार

अंधत्व

कारणे, उपचार आणि प्रतिबंध

पदार्थाचे रूप, आकार व रंग यांचे ज्ञान दृष्टीमुळे होते. तसे ज्ञान होत नसल्यास त्या अवस्थेला 'अंधत्व' म्हणतात. दृष्टिकोण आणि डोळ्यांचे शारीर व शरीरक्रियाविज्ञान यांचे वर्णन डोळा, नेत्रवैद्यक व दृष्टी असे केलेले आहे. अंधत्वाची सामान्य कारणे, उपचार आणि प्रतिबंध याबाबत जाणून घेणे महत्त्वाचे आहे.

प्रकाशामुळे बाह्य पदार्थाची प्रतिमा डोळ्यांतील दृष्टिपटलावर पडते. त्या पटलातील शलाका आणि दंडाच्या आकाराच्या कोशिकांमध्ये संवेदना उत्पन्न होऊन ती दृष्टिचिकित्साद्वारे मस्तिष्कातील (मेंदूतील) दृष्टिकेंद्रात जाते. तेथे त्या संवेदनेचे विश्लेषण होऊन पदार्थ दिसल्याची जाणीव उत्पन्न होते.

अंधत्वाचे प्रमुख कारण म्हणजे स्वच्छमंडलापासून (बुबुळाचा पुढचा पारदर्शक भाग) मस्तिष्ककेंद्रापर्यंत जाणाऱ्या दृष्टीमार्गामध्ये झालेली विकृती हे होय. त्याशिवाय काही रोगांमुळेही अंधत्व येऊ शकते.

कारणे

जन्मजात

काही अज्ञात कारणामुळे डोळ्यांतील विविध ऊतकांची उपती आणि विकास यांमध्ये दोष उत्पन्न झाल्यामुळे अंधत्व येऊ शकते. गर्भावस्थेमध्ये मातेला काजिण्यासारखे काही रोग झाल्यास किंवा थॅलिडोमाइडासारखी औषधे घेतल्यास गर्भावर परिणाम होऊन अंधत्व येते. काही वेळा डोळ्यातील भिंग अपारदर्शी असल्याची उदाहरणेही दिसतात. या सर्व प्रकारांमुळे जन्मांधत्व येते.

अभिघातजन्य मुलांच्या खेळामध्ये बाणासारखी तीक्ष्ण शस्त्रे डोळ्याला लागल्यामुळे डोळा गेल्याची उदाहरणे आढळतात. चेंडू किंवा त्यासारखा एखादा पदार्थ डोळ्यावर जोराने आपटल्यामुळे डोळ्याला अपाय होऊ शकतो. खाणीत, कारखान्यात वा शेतात काम करीत असताना अथवा लोखंडाच्या संधानक्रियेमध्ये डोळ्यात कण उडाल्यामुळेही अंधत्व येऊ शकते.

संसारजन्य

१) स्वच्छमंडलावर खुपरीमुळे व्रण येतात. व्रण भरून आल्यानंतर स्वच्छमंडल अपारदर्शी झाल्यामुळे अंधत्व येते. अलीकडे स्वच्छमंडलाच्या प्रतिरोपणाची क्रिया बऱ्याच अंशी सुसाय झाल्यामुळे ह्या प्रकारच्या अंधत्वावर उपचार करणे शक्य झाले आहे.

२) डोळ्यातील द्रवाचा दाब वाढल्यामुळे कांचबिंदू येऊन अंधत्व येते. ३) व्योमानाप्रमाणे डोळ्यातील भिंग अपारदर्शक होत जाऊन मोतीबिंदू झाल्यामुळे अंधत्व येते.

४) दृष्टिपटलातील विकृतीमुळेही अंधत्व येऊ शकते. रंजकीय दृष्टिपटलशोथ, फार तीव्र निकटदृष्टीमुळे दृष्टिपटलावर ताण पडून त्याचे वियोजन होणे, उपदंशासारख्या रोगांमुळे दृष्टिचिकित्सा शोथ व अपकर्ष, तसेच डोळ्याच्या मागील भागातील अर्बुदाचा दाब दृष्टिचिकित्सेवर पडल्यामुळे होणारा अपकर्ष वगैरे कारणांमुळेही अंधत्व येते.

रोगजन्य

मधुमेह, अतिरिक्त रक्तदाब, तीव्र वृक्कशोथ वगैरे रोगांमुळे अनिष्ट परिणाम होऊन दृष्टिपटलाच्या अपकर्षामुळे हळूहळू कमी दिसू लागते व शेवटी अंधत्व येते. रक्तवाहिनीभेद अंतर्कीलन, रक्ताची गुठळी होणे यामुळेही अंधत्व येते.

विषजन्य

तंबाखू, मद्य वगैरे पदार्थांचा विपरीत परिणाम दृष्टिपटलावर झाल्यामुळेही अंधत्व येऊ शकते.

प्रतिबंध

वरील वर्णानावरून अंधत्वाचा प्रतिबंध करण्यासाठी त्याचे कारण वेळीच ओळखून योग्य तो उपचार करणे किती महत्त्वाचे आहे हे लक्षात येईल. विशेषतः स्थानिक व सार्वदहिक संसर्गाची वेळीच चिकित्सा केली असता अंधत्वाचे प्रमाण पुष्कळ कमी करता येईल.

- आयोडीन हे मानवी शरीराला अत्यावश्यक असे सूक्ष्म अन्नघटक आहे. आयोडीनची मानवाच्या वाढ व विकासासाठी प्रतिदिन १५० मायक्रो ग्रॅम इतकी मात्रा आवश्यक असते.
- आयोडीन मानवी शरीरात थायरोइडच्या संप्रेरकांची निर्मिती करण्यासाठी व चयापचय नियंत्रणासाठी खूप महत्त्वाचे आहे.
- मानवी शरीरातील प्रथिनांच्या निर्मितीसाठी तसेच मज्जातंतू व हाडांच्या वाढीसाठी देखील आयोडीन मोलाचे सहकार्य करते.

आयोडीनची कमतरता

- योग्य मात्रेत आयोडीन सेवन केले तर गर्भातील बाळाची शारीरिक मानसिक वाढ चांगली होऊन सुदृढ बाळ जन्माला येते.
- मानवाच्या वाढीसाठी व विकासासाठी आवश्यक असलेल्या आयोडीनच्या कमतरतेमुळे गंभीर परिणाम होतात. मोठ्या माणसांपेक्षा लहान मुलांमध्ये व गर्भदर

स्त्रियांमध्ये याचे जास्त दुष्परिणाम पाहायला मिळतात.

- लहान मुलांमध्ये त्यांच्या वाढीच्या दिवसात गलगंड, शरीराची वाढ खुंटणे, मतिमंदता, डोळ्यांमध्ये तिरबेपणा तर गर्भदर स्त्रियांमध्ये गर्भपात, मृत बालकाचा जन्म असे गंभीर परिणाम दिसून येतो.
- आयोडीनच्या कमतरतेमुळे होणारे गंभीर आजार टाळण्यासाठी आहारात आयोडीनयुक्त मिठाचा योग्य प्रमाणात समावेश करावा.

डिमेन्शिया

वाढत्या वयानुसार विस्मरण होणं सामान्य मानलं जातं. मात्र वारंवार गोष्टी विसरणं, बोलताना योग्य शब्द आठवणं कठीण जाणं किंवा अगदी वास ओळखण्याची क्षमता कमी होणं ही डिमेन्शियाची सुरुवातीची लक्षणं असू शकतात.

डिमेन्शिया हा एकच आजार नसून मेंदूच्या कार्यक्षमतेवर परिणाम करणाऱ्या अनेक समस्यांचा समूह आहे. यामध्ये स्मरणशक्ती, विचार करण्याची क्षमता, संवाद कौशल्य आणि निर्णय घेण्याची क्षमता हळूहळू कमी होत जाते. अल्झायमर हा डिमेन्शियाचा सर्वात सामान्य प्रकार मानला जातो. सध्या भारतात ६० वर्षावरील अनेक ज्येष्ठ नागरिक या समस्येला सामोरे जात आहेत. तज्ज्ञांच्या मते, डिमेन्शियाचं सुरुवातीचं लक्षण फक्त विस्मरण नसतं. अनेकदा व्यक्तीची वास ओळखण्याची क्षमता कमी होऊ लागते. कारण मेंदूतील गंध ओळखणारा भाग सर्वप्रथम प्रभावित होतो. त्यामुळे एखादा व्यक्तीला अचानक वास कमी जाणवू लागला, तर त्याकडे दुर्लक्ष करू नये.

डिमेन्शियामध्ये व्यक्तीला अलीकडच्या घटना विसरणं, तारीख-वेळ लक्षात न राहणं, रोजची साधी कामं करण्यात अडचण येणं, बोलताना योग्य शब्द न सापडणं अशी लक्षणं दिसतात. काही लोकांच्या स्वभावातही बदल होतो. ते चिडचिडे होतात, एकटे राहू लागतात किंवा नैराश्याचा सामना करतात. या आजारामागे अनेक कारणं असू शकतात. उच्च रक्तदाब, लडपणा, व्यायामाचा अभाव, धूम्रपान आणि मद्यपान यामुळे डिमेन्शियाचा धोका वाढतो. त्यामुळे जीवनशैली सुधारल्यास या आजाराचा प्रभाव कमी करता येऊ शकतो.

डिमेन्शियावर पूर्ण उपचार नसले तरी काही सवयीं मेदू निरोगी ठेवण्यास मदत करू शकतात. रोज व्यायाम करणं, संतुलित आहार घेणं, रक्तदाब आणि साखर नियंत्रणात ठेवणं गरजेचं आहे. धूम्रपान आणि मद्यपान टाळणंही तितकंच महत्त्वाचं आहे. तज्ज्ञांच्या मते, काही पोषक घटक मेंदूसाठी खूप फायदेशीर ठरतात. व्हिटॅमिन बी१२ मुळे स्मरणशक्ती आणि मेंदूची कार्यक्षमता सुधारण्यास मदत होते. ओमेगा-३ फॅटी अॅसिड्स मेंदूचं कार्य चांगलं ठेवतात. व्हिटॅमिन डी, मॅग्नेशियम आणि आयर्नची कमतरता असल्यासही स्मरणशक्तीवर परिणाम होऊ शकतो. म्हणूनच वाढत्या वयात मेंदूचं आरोग्य जपणं अत्यंत गरजेचं आहे. विस्मरण किंवा वास कमी जाणवल्यासारखी लक्षणं दिसल्यास वेळीच डॉक्टरांचा सल्ला घेणं महत्त्वाचं ठरतं.

गर्भवती महिलांमधील रक्ताची कमतरता

गर्भधारणेदरम्यान अशक्तपणा एक गंभीर आरोग्य समस्या म्हणून उदयास येत आहे. याचा परिणाम केवळ आईच्या आरोग्यावरच होत नाही तर गर्भात असलेल्या बाळाच्या विकासावरही होऊ शकतो. बऱ्याच प्रकारांमध्ये, ही समस्या सुरुवातीला अदृश्य असते, ज्यामुळे वेळेवर ओळख पटवणे कठीण होते. अशा परिस्थितीत, गर्भवती महिलांमध्ये अशक्तपणा का होतो आणि त्याचे प्रमाण सतत का वाढत आहे हे जाणून घेणे महत्त्वाचे ठरते.

गर्भधारणेनंतर, आई आणि पोटातील बाळाच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी महिलेच्या रक्ताचे प्रमाण सामान्य पातळीपेक्षा जास्त वाढते. या वाढलेल्या रक्ताच्या प्रमाणासाठी अधिक लोह, फॉलिक अॅसिड आणि इतर पोषक तत्वांची आवश्यकता असते. जर ही गरज पूर्ण झाली नाही तर अशक्तपणा येतो. गर्भधारणेपूर्वीच अनेक महिलांमध्ये हिमोग्लोबिनची पातळी कमी असते, जी

गर्भधारणेदरम्यान आणखी कमी होऊ शकते. वारंवार उलट्या होणे, मळमळ होणे किंवा आरोग्य आहार घेणे देखील पौष्टिक कमतरतेस कारणीभूत ठरू शकते. काही प्रकारांमध्ये, वेळेवर चाचणी न होणे आणि अशक्तपणाचे उशिरा निदान न होणे देखील समस्या वाढवू शकते.

गर्भवती महिलांमध्ये अशक्तपणा वाढण्याची अनेक स्पष्ट कारणे समोर आली आहेत. असंतुलित आहार, लोहयुक्त पदार्थांचा अभाव आणि नियमित पूरक आहाराचा अभाव ही मुख्य कारणे आहेत. शिवाय, ग्रामीण आणि मागास भागात आरोग्यसेवेची मर्यादित उपलब्धता वेळेवर निदान आणि उपचारांना प्रतिबंधित करते. जागरूकतेचा अभाव हे देखील एक महत्त्वाचे घटक आहे, ज्यामुळे महिला अशक्तपणा आणि थकवा सामान्य समजून दुर्लक्ष करतात.

कमी अंतराने वारंवार गर्भधारणा झाल्यामुळे शरीर पूर्णपणे बरे होण्यास अडथळा येतो,

ज्यामुळे अशक्तपणाचा धोका वाढतो. हे सर्व घटक गर्भवती महिलांमध्ये अशक्तपणाच्या घटनांमध्ये सतत वाढ होण्यास हातभार लावत आहे.

काय काळजी घ्यावी?

- गर्भदरपणात संतुलित आहार घ्या.
- तुमच्या आहारात लोह, फॉलिक अॅसिड आणि कॅल्शियमयुक्त पदार्थांचा समावेश करा.
- तुमच्या डॉक्टरांनी सांगितलेले पूरक आहार नियमितपणे घ्या.
- तुमच्या हिमोग्लोबिनची पातळी नियमितपणे तपासा.
- हिरव्या भाज्या, डाळी, फळे आणि काजू खा.
- कोणत्याही प्रकारची कमजोरी किंवा थकवा जाणवल्यास दुर्लक्ष करू नका आणि तुमच्या डॉक्टरांचा सल्ला घ्या.

आजच्या धावपळीच्या जीवनशैलीत पाठदुखी आणि पायातील वेदना या समस्या वाढत्या प्रमाणात दिसून येत आहेत. त्यापैकीच एक महत्त्वाचा त्रास म्हणजे सायटिका (Sciatica). अनेकदा लोक याला साधी पाठदुखी समजून दुर्लक्ष करतात; मात्र योग्य वेळी उपचार न घेतल्यास दैनंदिन जीवनावर त्याचा परिणाम होऊ शकतो.

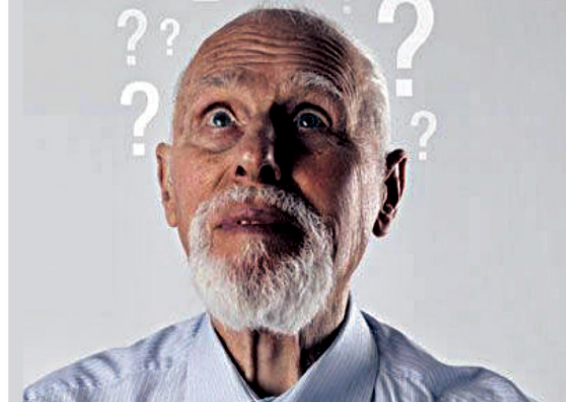
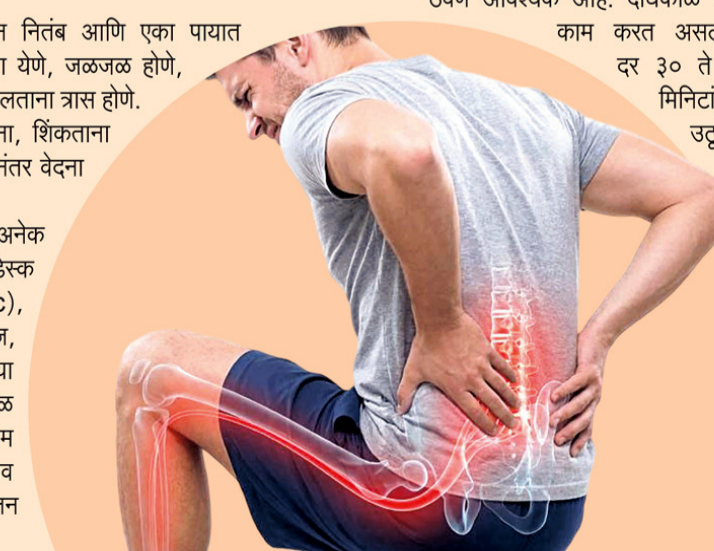
मानवी शरीरातील सर्वात मोठी मज्जातंतू म्हणजे सायटिक नर्व्ह. ही मज्जातंतू कंबरपासून नितंब, मांडी आणि पायाच्या तळव्यापर्यंत जाते. या मज्जातंतूवर दबाव आल्यास सायटिकाचा त्रास सुरु होतो.

सायटिकाची प्रमुख लक्षणे म्हणजे कंबरपासून नितंब आणि एका पायात जाणारी तीव्र वेदना, मुंया येणे, जळजळ होणे, पाय बधीर वाटणे किंवा चालताना त्रास होणे. काही रुग्णांमध्ये खोकताना, शिकताना किंवा जास्त वेळ बसल्यानंतर वेदना अधिक वाढू शकतात.

सायटिकाची अनेक कारणे असू शकतात. डिस्क सरकणे (Slip Disc), मणक्यांमधील झीज, जास्त वजन, चुकीच्या पद्धतीने बसणे, दीर्घकाळ एकाच जागी बसून काम करणे, व्यायामाचा अभाव किंवा अचानक जड वजन

उचलणे ही त्यातील प्रमुख कारणे आहेत. संगणकासमोर तासन्तास बसून काम करणाऱ्या व्यक्तींमध्ये हा त्रास अधिक आढळतो. सायटिकापासून बचावासाठी योग्य जीवनशैली महत्त्वाची आहे. नियमित व्यायाम, पाठ व पोटाच्या स्नायूंना मजबूत करणारे स्ट्रेचिंग, योग्य पोश्चर ठेवणे आणि वजन नियंत्रणात ठेवणे आवश्यक आहे. दीर्घकाळ बसून काम करत असल्यास दर ३० ते ४५ मिनिटांनी उठून

सायटिका

- डॉ. मुग्धा धायगुडे

पत्नी व नातेवाईकांच्या नावे वादग्रस्त मिळकत खरेदी केल्याप्रकरणी तलाठी आभारेंना कायमस्वरूपी सेवेतून मुक्त करा

माजलगाव येथील पत्रकारांचे उपविभागीय अधिकारी कार्यालयासमोर बेमुदत धरणे आंदोलन

माजलगाव (सरकार): येथील वादग्रस्त गट नं. १०५ मधील प्लॉट स्वतःच्या पत्नी व नातेवाईकांच्या नावे खरेदी केल्याप्रकरणी तलाठी रुपचंद आभारे यांच्यावर शिस्तभंगाची कारवाई व फौजदारी गुन्हे दाखल करून कायमस्वरूपी सेवेतून सेवा मुक्त करण्याच्या मागणीसाठी दि. १० जून बुधवार रोजी पासून माजलगाव उपविभागीय कार्यालयासमोर पत्रकारांच्या वतीने बेमुदत धरणे आंदोलन करण्यात येत आहे.

यासंदर्भात पत्रकारांच्या वतीने पत्रकार राजरतन डोंगरे, पत्रकार नईम आतार, पत्रकार वहीद पठाण यांनी उपविभागीय अधिकारी माजलगाव यांना दिलेल्या निवेदन असे नमूद करण्यात आले आहे की, माजलगाव उपविभागीय कार्यालया अंतर्गत कार्यरत असलेले माजलगाव सजाचे ग्राम महसुल अधिकारी रुपचंद सुधाकर आभारे यांच्या स्वतःच्या आर्थिक फायद्यासाठी आपल्या पदाचा

आणि अधिकाराचा गैरवापर केल्याचा प्रकार उघडकिस आला आहे. मौजे माजलगाव येथील वादग्रस्त गट नं. १०५ प्लॉट स्वतः च्या पत्नीच्या व नातेवाईकांच्या नावे खरेदी केल्या प्रकरणी तलाठी रुपचंद आभारे यांच्यावर शिस्तभंगाची कारवाई करून फौजदारी गुन्हे दाखल करण्याचा प्रस्ताव माजलगाव मंडळ अधिकाऱ्यांनी तहसील कार्यालयात सादर करण्यात आलेला आहे. यामध्ये हा खटला सुरु असताना तसेच या प्रकरणात सह. दुय्यम निबंधक कार्यालयात विज पेन्डन्स देखील रजिस्टर आहे. म्हणजेच ही जागा पूर्णपणे कायदेशीर वादात अडकली

असताना या गटातील मुळ मालक शफिक सत्तार बागवान यांनी अनेक लोकांना प्लॉट विक्री केले होते. या

परिस्थितीचा गैरफायदा घेत, संबंधित ग्राम महसुल अधिकारी (तलाठी) रुपचंद आभारे यांनी स्वतः च्या अधिकाराच्या क्षेत्रात येत असूनही सर्व नियम धाड्यावर बसवून बेकायदेशीररित्या आपली पत्नी घोषणा रुपचंद आभारे उर्फ घोषणा चिंतामन तिमारे यांच्या नावावर प्लॉट क्रं. १४ खरेदी केला. एवढ्यावरच न थांबता

त्यांनी पत्नीची बहिण (मेव्हणे) रजनी जितेंद्र उपासे यांच्या नावे सामाईक तसेच स्वतंत्रपणे प्लॉट नं. ५ आणि

प्लॉट नं. १५ असे कोट्यावधी रुपयांचे भुखंड खरेदी केले. गट नं. १०५ या वादग्रस्त गटातील खरेदीखतच्या आधारे फेरफार घेऊनही दि. २० जानेवारी २०२६ रोजी अर्जदारांना तक्रार अर्ज आक्षेप अर्ज माजलगाव तलाठी कार्यालयात देऊनही ग्राममहसुल अधिकारी रुपचंद आभारे यांनी दि. १८ जानेवारी २०२६

रोजी सर्व फेरफार नोंदवून घेण्यात आले. त्यानंतर अत्यंत चालाखीने स्वतः च्या पत्नीच्या नावावर आसलेला फेरफार क्रं. १४८२४ वर कोणताही आक्षेप किंवा तक्रार प्राप्त असूनही नोंदवला नाही. मात्र त्याच दिवशी नोंदवलेल्या इतर सर्वसामान्य नागरीकांच्या फेरफार नोंदीवर आक्षेप नोंदवून ते विवादग्रस्त नोंदवहीत वर्ग केले. परिणामी तत्कालीन मंडळ अधिकाऱ्यांनी आक्षेप नसलेला (तलाठी आभारे) यांच्या पत्नीचा व नातेवाईकांचा फेरफार मंजूर केला या संदर्भात मंडळ अधिकारी यांना तहसिलदार यांच्याकडे सादर करण्यात आलेल्या चौकशी अहवालात तलाठी रुपचंद आभारे यांचे गंभीर गैरवर्तन आढळून आले आहे. शासकीय नियमाचे उल्लंघन करून महसुल कर्मचाऱ्यांनी स्वतः च्या कार्यक्षेत्रात जमीन खरेदी करताना शासनाची पुर्व परवानगी घेणे

आवश्यक असताना तशी कोणत्याही प्रकारची परवानगी तलाठी आभारे यांनी घेतलेली नाही. हितसंबंधाचा गैरफायदा घेत त्यावर मिळकतीचे प्रत्यक्षातले बाजार मुल्य शासकीय मुल्यांकन दरापेक्षा कैक पटीने जास्त आहे. स्वतः च्या अधिकाराचा गैरवापर करून खातेदारासोबत हितसंबंधाचा संघर्ष निर्माण करण्यात आलापदाचा वैयक्तिक फायद्यासाठी वापर करणे, संशयास्पद व्यवहार करणे आणि पक्षपाती वर्तन करण्याचा आहे. यामुळे महसुल प्रशासनाचे थेट उल्लंघन करणारे आहे. सबब संबंधित तलाठी यांच्यावर कडक शिस्तभंगाची कार्यवाही करून व फौजदारी गुन्हा नोंदवण्यात यावा असा निष्कर्ष माजलगाव मंडळ अधिकारी यांनी माजलगाव तहसिलदार यांना दिलेल्या अहवालात नोंदवला आहे. तलाठी रुपचंद आभारे यांच्या संदर्भात मंडळ अधिकारी माजलगाव यांनी दिलेल्या चौकशी अहवालानुसार दि. ०८ जून

२०२६ पर्यंत कार्यवाही करून त्यांना कायमस्वरूपी सेवेतून मुक्त करण्यात यावे, नसता याप्रश्नी उपविभागीय कार्यालय माजलगाव समोर दि. १० जून बुधवार रोजीपासून बेमुदत दररोज सकाळी ११:०० ते सायं ६:०० बेमुदत धरणे आंदोलन करण्यात येईल असा इशारा दिला होता. परंतु ग्राम महसुल अधिकारी रुपचंद आभारे यांच्यावर उपविभागीय अधिकारी यांनी कोणताही कारवाई न केल्याने पत्रकार राजरतन डोंगरे, नईम आतार व पत्रकार वहीद पठाण, सह पाठिंबा देणारे गोरख टाकणखार माजी भारतीय जनता पार्टी दलीत आघाडी माजलगाव ता. अध्यक्ष व राजेभाऊ भिसे पॅंथर यांनी वरील विषय पाठिंबा देण्यात आला आहे व यांनी उपविभागीय अधिकारी कार्यालयासमोर दि. १० जून बुधवार रोजी पासून बेमुदत धरणे आंदोलनास बसले आहेत.

संत भगवानबाबा शासकीय वसतिगृह प्रवेशासाठी ऊसतोड कामगारांच्या पाल्यांनी अर्ज करावेत

बीड (सरकार): ऊसतोड कामगारांच्या मुला-मुलींना शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात टिकवून ठेवण्यासाठी समाजकल्याण विभागाने पुढाकार घेतला आहे. समाजकल्याण कार्यालयाच्या वतीने जिल्ह्यातील संत भगवानबाबा शासकीय वसतिगृहांमध्ये शैक्षणिक वर्ष २०२६-२७ साठी प्रवेश प्रक्रिया सुरु करण्यात आली आहे. तरी पात्र आणि इच्छुक विद्यार्थ्यांनी ऊसतोड कामगारांच्या पाल्यांनी अर्ज करावेत तसेच वसतिगृहाशी संपर्क साधून या योजनेचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन समाज कल्याण विभागाचे सहायक आयुक्त प्रदीप भोगले यांनी केले आहे.

बीड जिल्ह्यातील एकूण १० तालुक्यांमध्ये मिळून २० शासकीय वसतिगृहे सध्या पूर्ण क्षमतेने कार्यान्वित आहेत. यामध्ये बीड, माजलगाव, केज, पाटोदा, परळी वैजनाथ, गेवराई, आष्टी, धारूर, वडवणी आणि अंबाजोगाई या ठिकाणी प्रत्येकी २ वसतिगृह चालविले जातात. या सर्व वसतिगृहांची एकूण प्रवेश क्षमता २ हजार विद्यार्थ्यांची असून, यामुळे दुर्गम भागातील ऊसतोड कामगारांच्या पाल्यांच्या उच्च शिक्षणाचा मार्ग सुकर होणार आहे. प्रवेशित सर्व विद्यार्थ्यांना निवास आणि भोजनाची व्यवस्था मोफत दिली जाईल. शालेय वहादा, पुस्तके आणि स्टेशनरीचे

विनामूल्य वाटप करण्यात येईल. जिल्हा पातळीवरील विद्यार्थ्यांना दरमहा ६०० रुपये, तर तालुका पातळीवरील विद्यार्थ्यांना दरमहा ५०० रुपये भत्ता थेट दिला जाईल. मुख्य अट: विद्यार्थ्यांचे आई-वडील अधिकृत ऊसतोड कामगार असणे आवश्यक आहे. चालू शैक्षणिक वर्ष २०२६-२७ करिता प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या पात्र विद्यार्थ्यांनी वरील यादीतील आपापल्या तालुक्याच्या संत भगवानबाबा शासकीय वसतिगृहाच्या ठिकाणी थेट संपर्क साधून आपले अर्ज सादर करावेत, असे ही समाजकल्याण विभागाने प्रसिद्धीपत्रकाद्वारे कळविले आहे.

बीड शहरातील भाजी मंडई मध्ये जांभूळ मोठ्या प्रमाणावर विक्रीसाठी आले आहे (छाया कृष्णा शिंदे बीड)

शासकीय वसतिगृहातील प्रवेशासाठी ऑनलाईन अर्ज करण्याचे आवाहन

बीड (सरकार) मागासवर्गीय, आर्थिकदृष्ट्या मागास, दिव्यांग व अनाथ प्रवर्गातील मुला-मुलींच्या शिक्षणाची सोय व्हावी, यासाठी समाजकल्याण विभागाच्या शासकीय वसतिगृहात प्रवेश प्रक्रिया सुरु झाली आहे. तरी चालू शैक्षणिक वर्ष २०२६-२७ साठी पात्र विद्यार्थ्यांनी १४४००० अर्ज या संकेतस्थळावर ऑनलाईन अर्ज करावेत, असे आवाहन समाजकल्याण सहाय्यक आयुक्त प्रदीप भोगले यांनी केले आहे. बीड जिल्ह्यात मुलांसाठी ६ आणि मुलींसाठी ७ अशी एकूण १३ शासकीय वसतिगृहे सुरु आहेत. या सर्व वसतिगृहांची एकूण प्रवेश क्षमता १ हजार १९० एवढी आहे. या ठिकाणी इत्या ८ वी ते पदव्युत्तर अभ्यासक्रमात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिला जातो. अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती,

विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग, आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग, दिव्यांग आणि अनाथ विद्यार्थी या प्रवर्गातील असावा. वसतिगृहात प्रवेश मिळणाऱ्या विद्यार्थ्यांना निवास व भोजनासह शैक्षणिक साहित्य मोफत तसेच जिल्हास्तरावरील विद्यार्थ्यांना १,३०० रुपये तर तालुकास्तरावरील विद्यार्थ्यांना १,००० रुपये दरमहा भत्ता बँक खात्यात दिला जाईल. इच्छुक विद्यार्थ्यांनी mahait.org या संकेतस्थळावर ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज भरायचे आहेत. शालेय स्तरावरील विद्यार्थी दि. ३० जून तारखेपर्यंत, बारावी व बिगर व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या उमेदवारांसाठी १५ जुलै २०२६ ही अंतिम तारीख राहिल. असे ही समाजकल्याण विभागाने प्रसिद्धीपत्रकाद्वारे कळविले आहे.

मेंढपाळांचे स्थलांतर रोखण्यासाठी अर्ध बंदिस्त मेंढीपालन योजनेचा प्रकल्प अहवाल सादर करा

मंत्रालयातील आढावा बैठकीत ना.पंकजाताई मुंडे यांचे निर्देश

मुंबई (सरकार): राज्यातील मेंढपाळांची भटकती थांबविण्यासाठी अशा मेंढपाळांची माहिती जमा करून प्रायोगिक तत्वावर अर्धबंदिस्त पद्धतीने मेंढीपालन प्रकल्प योजना राबविण्यासाठी अभ्यास अहवाल सादर करण्याचे निर्देश पशुसंवर्धन मंत्री पंकजा मुंडे यांनी आज दिले. राज्यातील मेंढपाळांच्या भटकती व स्थलांतराच्या समस्यांवर उपाययोजना करण्यासाठी पशुसंवर्धन मंत्री पंकजा मुंडे यांच्या अध्यक्षतेखाली मंत्रालयात आढावा बैठक पार पडली. यावेळी कृषी मंत्री दत्ता भरणे, आमदार प्रताप अडसड, पशुसंवर्धन विभागाचे सचिव डॉ. रामास्वामी एन, पुण्याश्लोक अहिल्याबाई महाराष्ट्र मेंढी विकास महामंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक डॉ. शीतलकुमार मुकुणे, अमरावती मेंढपाळ धनगर विकास मंचचे अध्यक्ष संतोष महात्मे आदि उपस्थित होते.

महाराष्ट्रातील बहुतांश मेंढपाळ मेंढीपालन व्यवसायासाठी एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी स्थलांतर करत असतात. त्यामुळे त्यांना शिक्षण, आरोग्य, सामाजिक व आर्थिक क्षेत्रात अनेक अडचणींचा सामना करावा लागतो. वैद्यकीय सुविधा वेळेवर उपलब्ध होत नसल्याने काही ठिकाणी जीवितहानीच्या घटनाही घडतात. या समस्यांवर कायमस्वरूपी उपाय

शोधण्यासाठी अभ्यास अहवाल सादर करण्याचे निर्देश शीमती मुंडे यांनी यावेळी दिले. यावेळी प्रामुख्याने एका ठिकाणी अर्धबंदिस्त पद्धतीने मेंढीपालन करण्याच्या संकल्पनेवर चर्चा करण्यात आली. प्रायोगिक तत्वावर अर्धबंदिस्त मेंढीपालन व्यवसाय सुरु करण्याबाबत अभ्यास अहवाल सादर करण्याच्या सूचना मंत्री पंकजा मुंडे

यांनी संबंधित अधिकाऱ्यांना दिल्या. अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर अर्धबंदिस्त शेळी व मेंढीपालनासाठी आवश्यक पुढील उपाययोजना करण्यात येतील, असे त्यांनी सांगितले. सध्या 'राजे होळकर महामेघ योजना' अंतर्गत वैयक्तिक लाभाची योजना राबविण्यात येत आहे. ही योजना मेंढपाळ बचत गट किंवा सहकारी संस्थांना सामूहिक स्वरूपात दिल्यास एका ठिकाणी आवश्यक पायाभूत सुविधा निर्माण करता येतील. त्यामुळे मेंढपाळांचे वारंवार होणारे स्थलांतर कमी होऊन त्यांच्या शैक्षणिक, सामाजिक आणि आर्थिक प्रगतीला चालना मिळू शकते, असे त्यांनी यावेळी सांगितले. कृषी मंत्री दत्ता भरणे यांनीही या विषयाचे गंभीर लक्षात घेऊन तातडीने उपाययोजना करण्याचे निर्देश संबंधित अधिकाऱ्यांना दिले.

बीडच्या विकासासाठी आ.संदीप क्षीरसागर यांचा जोरदार पाठपुरावा मतदारसंघातील महत्वाच्या विकासकामांबाबत मुख्यमंत्री, उपमुख्यमंत्र्यांची घेतली भेट

मुंबई (सरकार): बीड शहराच्या विकासासाठी आणि प्रकल्प मार्गी लावण्यासाठी आ. संदीप क्षीरसागर यांनी मुंबईत शासनाकडे जोरदार पाठपुरावा सुरु केला आहे. बीड शहरातील अंतर्गत महामार्गाचे रुंदीकरण करणे आणि नगर परिषदेच्या विकासकामांवरील स्थगिती उठवणे या दोन प्रमुख मागण्यांसाठी त्यांनी मंगळवारी (दि. ९) रोजी राज्याचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस आणि उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांची प्रत्यक्ष भेट घेऊन सविस्तर चर्चा केली. महामार्ग रुंदीकरणसाठी केंद्रीय निधी उपलब्ध करून देण्यासाठी आ. संदीप क्षीरसागर यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची भेट घेऊन बीड शहरातील रस्ते विकासावर चर्चा केली. सोलापूरहबिडहड्डे हा राष्ट्रीय महामार्ग बीड शहरातून जातो. हा मार्ग बीडच्या व्यापाराचा आणि दळणवळणाचा प्रमुख दुवा आहे. या मार्गावर वाढती वाहतूक, नागरिकांची गैरसोय आणि सुरक्षिततेचा प्रश्न लक्षात

घेता रस्त्याचे रुंदीकरण व आधुनिकीकरण करणे अत्यंत आवश्यक आहे. केंद्रीय मार्ग निधी कार्यक्रम सन २०२५-२६ अंतर्गत या कामाचा प्रस्ताव सादर करण्यात आला असून, या प्रस्तावास विशेष बाब म्हणून तातडीने मंजुरी द्यावी, अशी मागणी आ. क्षीरसागर यांनी मुख्यमंत्र्यांकडे केली. तसेच शहरातील भाजी मंडईच्या मंजूर कामांवरील स्थगिती उठवण्यासाठी आ. क्षीरसागर यांनी उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांची भेट घेतली. बीड नगर परिषदेला वैशिश्ट्यपूर्ण योजने अंतर्गत मंजूर झालेल्या विकासाकामांच्या निधीवर सध्या स्थगिती आहे. ही स्थगिती तातडीने

उठवण्याची मागणी त्यांनी केली. या निधीतून महात्मा फुले नवीन भाजी मंडई परिसराचे सुशोभीकरण व नूतनीकरण, तसेच डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पुतळा परिसरातील भाजी मंडई चें नूतनीकरण करण्यात येणार आहे. निधीअभावी ही कामे रखडली असून सर्व सामान्यांना याचा फटका बसत आहे. त्यामुळे संबंधित विभागाला तात्काळ कामे सुरु करण्याचे निर्देश द्यावेत, अशी आग्रही मागणी त्यांनी यावेळी केली. दरम्यान बीडकरांना चांगले रस्ते, सुरक्षित प्रवास आणि आधुनिक पायाभूत सुविधा मिळव्यात यासाठी माझा सातत्याने पाठपुरावा सुरु आहे. बीडच्या विकासासाठी आवश्यक असलेला प्रत्येक निधी आणि प्रत्येक प्रकल्प मंजूर करून घेण्यासाठी मी कटिबद्ध आहे. असा विकास आ.संदीप क्षीरसागर यांनी व्यक्त केला.

अंजनवती येथील येडे बंधुंचा संसार वादळीवाऱ्यासह पावसाने उद्ध्वस्त! पत्रे उडाले, भिंती पडल्या

बीड (सरकार): तालुक्यातील बालाघाटावरील अंजनवती गावातील पाटील वस्तीवरील पंजाब आणि पंढरीनाथ येडे या दोन सख्ख्या भावांचा काल दि. ९ मंगळवार रोजी सायंकाळी वादळीवाऱ्यासह आलेल्या मुसळधार

पावसाने संसार उद्ध्वस्त केला. घरावरील पत्रे उडाले, भिंती पडल्या, गृहोपयोगी साहित्याचे नुकसान झाले, पेरणीसाठी घरात ठेवलेल्या खताचेही मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले असून वैष्णवी पंजाब

येडे या १८ वर्षीय मुलीच्या डोक्याला ४ टाक्याची जखम झालेली आहे. आज दि. १० रोजी मंडळ अधिकारी उज्वला राऊत आणि तलाठी नारायण दराडे यांनी प्रत्यक्ष घटनास्थळी भेट देऊन झालेल्या नुकसानीचा स्थळपंचनामा

केला. यावेळी सामाजिक कार्यकर्ते डॉ. गणेश ढवळे लिबागणेशकर यांनी तहसीलदार चंद्रकांत शेळके यांच्याशी फोनवरून संवाद साधत संपुर्ण संसार उद्ध्वस्त झाला असून प्रत्यक्ष घटना स्थळी भेट देण्याची विनंती केली.

शिवशक्ती भिमशक्ति विचारमंचचे प्रदेशाध्यक्ष बाळासाहेब मोरे पाटील यांनी तातडीने नुकसान भरपाई देण्याची मागणी करत केवळ पंचनाम्याची औपचारिकता दाखवू नये यापुढीही झालेल्या पडझडीच्या पंचनाम्याची

नुकसान भरपाई मिळाली नसल्याने तिव्र नाराजी व्यक्त केली. सरपंच कैलासराव येडे, रेवण येडे, उद्धव येडे, संदिप येडे, नामदेव लेले, भालचंद्र दास, नवनाथ करडुले, भागिर्थ येडे यांची उपस्थिती होती.

हे पत्रक मालक मुद्रक व प्रकाशक, संपादक आदोडे साहस पंढरीनाथ यांनी वरद प्रिंटेर्स, जालना रोड, सहयोगनगर, बीड-४३११२२ येथे छापून कार्यालय सायं.दैनिक बीड सरकार संत नामदेवनगर, धानोरा रोड, बीड-४३११२२ येथे प्रकाशित केले आहे. मोबाईल नं. ९८५०७९४७७९ (या अंकामधील छापलेल्या मजकुराशी संपादक/प्रकाशक सहमत असतीलच असे नाही- वाद बीड न्यायालया अंतर्गत)

Daily Evening Beed Sarkar Owner, Printer, Publisher and Editor Adode Sahas Pandhrinath has Varad Printers, Jalna Road Sahayog Nagar, Beed-431122 (Maharashtra) and Published In Office Evening Daily Beed Sarkar, Sant Namdevnagar, Dhanora Road, Beed-431122. Mobile No. 9850794779 (The editors / publishers do not necessarily agree with the printed text in this issue - under the Beed Court of Appeals)